

Continuing in the Three Leniencies

1. Rabbi Yehoshua Neuwirth (20th-21st century Israel), *שמירת שבת כהלכתה* (3rd ed.) 33:14

תחבושת שמשוחה עליה משחה מותר לתתה על גוף החולה או על גבי פצע הגורם לכאב מרובה עד שנחלש כל גופו... ומותר לשים תחבושת על המשחה שעל גוף האדם ולית לן בה אם אמנם המשחה נמרחת על ידי זה.

A bandage on which ointment is spread, one may place it on the patient's body or on a wound which is causing great pain to the point that the whole body is weak... And one may place a bandage on ointment that is on a person's body, and there is no concern even if this causes the ointment to be smeared.

2. Rabbi Shlomo Zalman Auerbach cited in R' Neuwirth (20th-21st century Israel), *שמירת שבת כהלכתה* (3rd ed.) 33 (70)

ומה שהמשחה נמרחת ע"י שהוא שם את התחבושת י"ל דהוה ממרח כלאח"י ועוד דהרי כוונתו רק שתתפשט המשחה בכל מקום ולא להחליקה. וגם מותר לשים מעט משחה במקום זה ומעט במקום אחר ולשים אח"כ את התחבושת כי אינו רוצה כלל להחליק את המשחה ולעשותה שוה בכל המקומות

Even though the ointment is smeared by placing the bandage, one could say that it is *memareiach* with a *shinui*. Further, his intent is only that the ointment should spread everywhere, not to smooth it. Also, one may place a little ointment in this spot and a little in another spot, and then place the bandage, because he does not have any interest in smoothing the ointment and making it even in all of the places.

3. Rabbi Dovid Ribiat, *The 39 Melochos, #29 Memachaik/Smoothing*, pg. 923

The ointment should not be applied to the Bandaid first, for fear that one will forgetfully smear and spread it on the gauze.

Skincare: מוליד

4. Talmud, Shabbat 51b, with Rashi

ואין מרזקין לא את השלג ולא את הברד בשבת בשביל שיזובו מימיו...

רש"י: ואין מרזקין... משברין לחתיכות דקות...

רש"י: כדי שיזובו מימיו - משום דקא מוליד בשבת, ודמי למלאכה, שבורא המים האלו.

One may not crush snow or ice on Shabbat to make its liquid flow...

Rashi: "One may not crush" – breaking into fine pieces...

Rashi: "To make its liquid flow" – because this is *molid* on Shabbat, and it is like *melachah*, creating this liquid.

Application

5. Two questions

- Is it prohibited due to *memareiach* or *molid*?
- Is it prohibited because it is medical treatment and the individual is not a סכנה or worse?

6. Psoriatic arthritis, <https://my.clevelandclinic.org/health/diseases/13286-psoriatic-arthritis>

Psoriatic arthritis can affect any joint in your body. Your symptoms can be mild — only a small amount of pain and stiffness with few signs of psoriasis on your skin. More severe psoriatic arthritis flares can make it hard or impossible to move and use your joints and will cause larger patches of psoriasis on your skin.

Concern for Health Beyond Shabbat #1: Short-term and Somewhat Predictable

7. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), *Shulchan Aruch Orach Chaim* 328:4

מכה של חלל אינה צריכה אומד, שאפילו אין שם בקיאים וחולה אינו אומר כלום, עושים לו כל שרגילים לעשות לו בהול; אבל כשיודעים ומכירים באותו חולי שממתין ואין צריך חילול, אסור לחלל עליו אע"פ שהיא מכה של חלל

An internal wound need not be evaluated [to determine whether it is a threat]; even without experts, with the patient saying nothing, we do for him all that we would normally do during the week. But when we know and recognize that it can wait, and desecration is not needed, one may not violate Shabbat for him, even though the wound is internal.

8. Rabbi Yisrael Meir Kagan (19th-20th century Poland), Mishneh Berurah 328:16

ר"ל שמכירים בבירור שלא יתגבר החולי יותר ע"י שנמתין עד הלילה במו"ש

Meaning that they know clearly that the illness will not get worse by waiting until night, after Shabbat.

9. Rabbi Dr. Avraham Sofer Abraham (20th-21st century Israel), Nishmat Avraham Orach Chaim 328:4:17

ניתוח שנדחה לשבת. אדם שצריך לעבור ניתוח דחוף, אך ניתן גם לדחות את הניתוח ב-48-72 שעות כשיש חולים אחרים יותר דחופים לנתח, ואין ההמתנה מוסיפה מאומה לסכנה שכבר קיימת, מה הדין כשזה קורה בשבת ויש אפשרות לנתח אותו מיד, האם חייבים לנתח אותו תוך כדי חילול שבת או אדרבא חייבים לחכות עד מוצאי שבת?

עיין בשו"ע (שכח:ד). וכותב המ"ב: ר"ל שמכירים בבירור שלא יתגבר החולי יותר ע"י שנמתין עד הלילה במוצאי שבת, עכ"ל. וכ"כ הרש"ש: אם נדע בבירור דנוכל להמתין עד הערב, אז לא נחלל עליו השבת בחינם, עכ"ל. ושמעתי ממו"ר הגר"י גויבירט שליט"א שבמקרה כזה שניתן לחכות עד מוצאי שבת ללא כל תוספת סכנה לחולה, אסור לנתח אותו בשבת וימתינו עד מוצאי שבת.

A surgery which is pushed off to Shabbat: A person needs an operation urgently, but the surgery could be pushed off 48-72 hours when there are patients with more urgent needs for surgery, and waiting would not add at all to the existing danger, what is the rule when this happens on Shabbat and they could operate immediately? Are they obligated to do the surgery, violating Shabbat, or just the opposite, are they obligated to wait until after Shabbat?

See Shulchan Aruch Orach Chaim 328:4. And the Mishneh Berurah writes: "Meaning, they know clearly that the illness will not get worse by waiting until night, after Shabbat." And so wrote the Rashash: If we know clearly that we could wait until the evening, then we should not violate Shabbat for nothing.

And I heard from my mentor Rabbi Yehoshua Neuwirth that in a case like this, when we could wait until after Shabbat without adding any risk for the patient, one may not operate on Shabbat, and we should wait until after Shabbat.

10. Rabbi Dr. Avraham Sofer Abraham (20th-21st century Israel), Nishmat Avraham Orach Chaim 301:13:4

ומותר גם לצאת עם השקית הקשורה לו כיון שחיבורה לצינור הקטטר גם מגן מאפשרות של זיהום בשלפוחית השתן ומונע מצער הגוף. וכן מתיר הגר"ז אויערבאך שליט"א, כיון שאפשרות של זיהום הינה סיבה יותר חשובה מצער הגוף...

And one may also go out with a bag tied to him, since its connection to the catheter tube also prevents the possibility of bladder infection and it prevents physical pain. And so Rabbi Shlomo Zalman Auerbach permitted, since the possibility of infection is more important than physical pain...

11. Rabbi Yehoshua Neuwirth (20th-21st century Israel), Shemirat Shabbat k'Hilchatah 35:4

מותר לכרות את השוליים של פצע מזהם כדי למנוע התהוות דלקת.

One may cut the ends of an infected wound to prevent development of inflammation.

12. Rabbi Dr. Avraham Sofer Abraham (20th-21st century Israel), Nishmat Avraham Orach Chaim 321

#28 טיפולים בחולה שיש בו סכנה – למשל, נקטעה ידו או אצבעו – יתכן שמותר לשוב ולחברם גם בשבת, כיון שגם בלי זה צריכים לחלל שבת למנוע סכנה של זיהום וכדומה...

For a dangerously ill patient – e.g., his hand or finger was cut off – one might be permitted to reattach them even on Shabbat, since otherwise there would be a need to desecrate Shabbat to prevent danger of infection and the like...

13. Rabbi Yehoshua Neuwirth (20th-21st century Israel), Shemirat Shabbat k'Hilchatah (newest edition) 32:11:6, 8

במקרים הבאים יש לנהוג בחולה כדין חולה שיש בו סכנה גם קודם שנקבע הדבר על ידי הרופא:

ו. פצע עמוק או חתך עמוק שנגרם על ידי סכין או כלי ברזל אחר, מכה חזקה מברזל או מחפץ כבד כגון אבן, חתך שעלול להזדהם, פצע שזוהם על ידי אדמה או על ידי כל דבר אחר המזוהם, וכל מכה אשר יכולה להביא לידי סכנה אם לא יטפלו בה כראוי.

ח. פצע מזהם שגורם לנפיחות או שגרם לדלקת בבלוטות הלימפה מאחורי האוזן, בבית השחי, במפשעה או בצוואר, וכן פצע שנמשך ממנו קו אדום ויש חשש לזיהום.

In these cases one should treat the patient like a *choleh sheyesh bo sakkanah* even before a doctor has established it:

(6) A deep wound or deep cut caused by a knife or another iron [=metal] implement; a strong blow from iron or another heavy object, such as a stone; a cut which is likely to become infected; a wound which became soiled by dirt or anything else that could convey infection; and any wound which could become dangerous if not properly treated.

(8) An infected wound which causes inflammation or which causes infection in the lymph nodes behind the ears, in the armpit, in the groin or in the neck; and any wound from which a red line emerges, and there is concern for infection.